

Informatie over kinderoefentherapie voor scholen

Motorische- en sociaal emotionele ontwikkeling

Als leerkracht ziet u dagelijks kinderen, maar wat is nu een leeftijdsadequate totale ontwikkeling (zowel motorisch als sociaal emotioneel) en wanneer heeft een kind ondersteuning nodig? Hieronder wordt aangegeven hoe voor de verschillende leeftijdsgroepen op school te zien is of de totale ontwikkeling goed verloopt.

Vierjarigen (groep 1)

Motorische ontwikkeling

- Sterke bewegingsdrang.
- Bewegen is symmetrisch; twee handen doen hetzelfde, twee benen doen hetzelfde.
- Beweegt zich vrij op het schoolplein en in de gymzaal; klimmen, klauteren en dynamisch bewegen (rennen). Het is opvallend als een kind niet mee wil doen met bewegingsactiviteiten of juist nergens gevaar ziet of vaak valt/struikelt/botst.
- Vergroot met name de geoefendheid/kwantiteit van de fijne motoriek. Leuk om met verschillende materialen aan de slag te gaan (zandtafel, vingerverf, klei), te krijten, te tekenen op grote vellen, te kleuren en te knippen.
- De ruimtelijke ontwikkeling en het lichaamsbesef moeten op gang komen.
- De zelfredzaamheid wordt groter. Het kind leert zich aan en uit te kleden, te eten met bestek, te knippen, maar ook te fietsen met en zonder zijwielen.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

- Beter omgaan met de verwachtingen van de omgeving. Ze kunnen op een sociaal aanvaardbare manier voor zichzelf opkomen, zich verbaal uiten en zich beter aanpassen aan onverwachte situaties.
- Fantasie en angsten (bijv. monsters, als ik val dan breek ik iets)
- Impulsief, denken en doen gaan gelijk op
- Consequenties worden herkend; grenzen en regels krijgen betekenis. Zijn zwart/wit bij regels.
- Veel waarom vragen en creatief denken.

Vijfjarigen (groep 2)

Motorische ontwikkeling

- Beweegt zich vrij in de gymzaal en op het schoolplein. Hierbij neemt het ook meer eigen initiatief, ook in spelvorm (=dubbeltaak).
- Fietst zonder zijwielen en past dit toe in spel. Wanneer een kind zelf variatie in bewegen opdoet en geleerde vaardigheden gaat toepassen, is dit een teken dat de motoriek zich voldoende ontwikkelt en vaardigheden geautomatiseerd worden.
- zithouding kan even worden volgehouden, zoals bij het in de kring zitten en tijdens een taakje.
- Fijne motoriek: Sprake van voorkeurshand met juiste verdeling werk/steunhand. De tekenbeweging wordt vloeiender en de pengreep is juist. Het tekenen en kleuren moet zich kwalitatief gaan ontwikkelen. Kunnen uitvoeren van taakgerichte opdrachten; naam (na)schrijven, gedetailleerde poppetjes en kunnen tekenen.
- Ruimtelijke oriëntatie en lichaamsbesef ontwikkelen zich verder. Het kind moet zich bijvoorbeeld binnen afzienbare tijd kunnen aankleden en in dit in de juiste volgorde kunnen (volgens een plan) en dingen kunnen vinden.
- Kruisen middenlijn
- Tot groep 2 is vooral de kwantiteit van bewegen belangrijk, de geoefendheid van de motoriek.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

- Beter omgaan met de verwachtingen van de omgeving. Ze kunnen op een sociaal aanvaardbare manier voor zichzelf opkomen, zich verbaal uiten en zich beter aanpassen aan onverwachte situaties.
- Fantasie en angsten (bijv. monsters, als ik val dan breek ik iets)
- Impulsief, denken en doen gaan gelijk op
- Consequenties worden herkend; grenzen en regels krijgen betekenis. Zijn zwart/wit bij regels.
- Veel waarom vragen en creatief denken.

Zes- en zevenjarigen (groep 3 en 4)

Motorische ontwikkeling

Let op de kinderen van 5 jaar in groep 3, zij moeten op een relatief hoog motorisch niveau presteren.

- Vanaf zesjarige leeftijd kan het kind complexere vaardigheden aanleren/automatiseren, zoals zwemmen, schrijven, plannen van taken, lezen, veters strikken, eten met mes en vork en een blad goed meedraaien met de steunhand bij knippen en schrijven. Oftewel het kind is in staat om met de voorkeurshand een beweging uit te voeren, waarbij de andere hand een goede ondersteuning biedt.
- Vanaf groep 3 wordt de kwaliteit van bewegen (hoe voer je een beweging uit) belangrijk. Voorwaarden voor het schrijfproces zijn een symmetrische zithouding (evenwicht), een vloeiende armbeweging, de juiste pengreep, pendruk en een optimale verdeling tussen de werk- en steunhand. Extra oefenmomenten zijn belangrijk wanneer de schrijfbeweging krampachtig verloopt, de zithouding onvoldoende is of het kind nog weinig plezier heeft in handvaardigheid en schrijven.
- Als de ruimtelijke ontwikkeling en het lichaamsbesef zich voldoende ontwikkelen, heeft een kind in groep 3/4 overzicht in werktaken, juiste richting van cijfers en letters en de verdeling van het schrijfvlak.
- Hersenhelften gaan samenwerken
- Samenvoegen van bewegingen; complexere motoriek.
- Kracht en conditie neemt toe.
- Gericht bewegen, de meeste reflexen zijn verdwenen.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

- Besef omgeving wordt groter. Besef van oorzaak en gevolg, kunnen kijken/denken vanuit perspectief vanuit de ander.
- coöperatief spelen.
- Zwart/wit op de regels (weinig nuance).
- Gewetensvorming met schaamte, schuld, vegetatieve reacties bij knagend geweten (zweeten, blozen, stotteren).
- Concept liegen ontstaat.
- Boosheid is gericht en gecontroleerd. Explosief.
- Gericht op feiten.
- Concreet en logisch kunnen denken; tellen, meten, vergelijken.

Groep 5 en hoger

Motorische ontwikkeling

- Het schrijfproces wordt geautomatiseerd, waardoor het schrijftempo verhoogd wordt en het kind dubbeltaken erbij kan uitvoeren.
- Bij de gymles kan complexe coördinatie aangeleerd en geautomatiseerd worden; verfijning van de (specialistisch) bewegen, sport en spel met tactiek,.
- De hersenhelften gaan specialiseren,
- Wanneer motorische vaardigheden nog moeite kosten, is het belangrijk om te achterhalen waardoor dit komt. Dit is niet meer passend bij deze leeftijdsgroep.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

- Competitief en team spel
- Neiging tot vergelijken met elkaar
- Mening van anderen is belangrijk
- Angst om er niet bij te horen
- Abstract denken
- Tijdsbesef
- Oorzaak en gevolg
- Dubbeltaken en automatiseren.

Ontwikkeling middelbaar (11 jaar en ouder)

Motorische ontwikkeling

Let op groot verschil tussen jongens en meisjes.

- Frontale (motorische schors) ontwikkelt verder.
- Groeispuurt ledematen waardoor bewegingen klungelig worden.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Let op groot verschil tussen jongens en meisjes.

- Ontwikkeling lichamelijk en emotioneel uit balans; fysiek start pubertijd (emotioneel nog niet), sterke stemmingsschommelingen.
- Angst voor mondiale zaken; oorlog, corona.
- Brede interesse
- Analytisch en abstract denken
- Wereldvraagstukken

MOON-therapie op school

Het platform kinderoefentherapie heeft het protocol kinderoefentherapie binnen een onderwijssetting ontwikkeld.

Heeft u als school interesse in kinderoefentherapie binnen uw school? Neem dan contact met ons op.

Een protocol beschrijft de eisen en voorwaarden die gelden voor kinderoefentherapeuten werkzaam in een onderwijsinstelling. Download onderstaand bestand voor alle informatie rondom dit protocol